

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXXV. De electione Prouincialis in ordine Minorum: & de electo administrante ante confirmationem: necnon de eo qui propter infirmitatem non potest exercere functiones sui officii. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

10 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

*Imper. cap. 7. num. 10. & sequent. Sola in co. sit. Sa-
band. tit. de iuri. emphyteut. decret. Republicam. p. 1.
gloss. 3. Rot. Aven. decis. 157. Cancer. lib. 3. var. re-
sol. cap. 10. num. 43. & 44.*

CAPUT CXXV.

De electione Provincialis in Ordine Mi-
norum : & de electo administrante ante
confirmationem, nec non de eo qui pro-
pter infirmitatē nō potest exercere fun-
ctiones sui officii. De Disquisitoribus in-
tervenientibus in electione, & eorum vo-
tis collegialiter dādis De electione facta
per subornationem, & de interventione
Patrum provinciae Ordinis Minorum
in electionibus per constitutiones Pon-
tificias abrogata, vel reformata : & utrū
pendente quaestione nullitatis electio-
nis, interim Provincialis sit manute-
nendus in officii exercitio, & in obe-
dientia sibi praestanda per Religiosos.

SUMMARIUM.

1. Electus administrans ante confirmationem efficitur incapax.
2. Electus per electionem acquirit habitum, per confir-
mationem vero actum & exercitium.
3. Per electionem acquiritur ius ad rem, per confir-
mationem vero ius in re.
4. Beneficium mortuo electo ante confirmationem, va-
cat ut prius.
5. Confirmatio electionis sine mora facienda est.
6. Electus administrans ante confirmationem dicitur
intrusus.
7. Eligi non potest persona quae propter continuam in-
firmitatem muneri suo satisfacere non potest.
8. Electio Provincialis non adhibitis Disquisitoribus
ex regulis Ordinis requisitis, est nulla.
9. Consensus Disquisitorum debet capitulariter pra-
stari, alias nullus est.
10. Quotiescumque ad plures, uti collegium, actus
refertur, collegialiter fieri debet.
11. Electio facta per clandestinas repromissiones, nulla
est, & sic eligentes sunt inhabiles.
12. Patres provinciae qui dicantur in Ordine Mino-
rum.
13. Quid statuerint summi Pontifices circa interven-
tionem Patrum provinciae, in Ordine Mino-
rum.
14. Legislatoris intentio est, ut lex non mandetur
executioni, si iusta in contrarium causa propo-
natur.
15. Constitutiones usu non receptae non ligant.
16. Quomodo differant inter se legis institutio, &
publicatio.
17. Aliud est legem, non obligare quia non publicatas
aliud, quia non receptae, seu moribus usentium
non confirmatae.
18. Quando lex non fuit recepta, non est opus pro-
bare contrarium usum.
19. Quando non constat de initio receptionis le-
gis, praesumitur quod nunquam usu recepta
fuit.

20. Perinde est actum esse nullum, vel non fortiter
factum.
21. Possunt quaedam constitutiones usu receptae esse in
uno loco, seu provincia; & non receptae in
alia.
22. Quando una constitutio dependet ab alia, si una
non subsistat, pariter nec secunda subsistit.
23. Actus semper tribuitur prima causa quando
ea operari non potest.
24. Proceum denotat causam finalem constitutio-
nis.
25. Constitutio capitalis non afficit eos qui in Cap-
itulo intervenire prohibiti sunt.
26. Publicatio constitutionis facta ejus auctoritate,
qui ad hoc non habebat potestatem, non li-
gat.
27. Si Breve sit in forma commissaria, alius forma
strictè servanda est.
28. Consensus particularium Religiosorum non potest
praesudicare iuribus totius Ordinis vel provin-
ciae.
29. Electus manutenendus est interim dum de elec-
tionis nullitate post adeptam possessionem con-
tenditur.
30. Etiam intrusus lite pendente in sua possessione ma-
nutenendus est.

VAtiae quaestiones propositae fuerunt per in-
signis cujusdam Ordinis Religiosos circa elec-
tionem Patris Provincialis tunc temporis factam.
Et primò quidem, utrū dicta electio valida esset,
an verò invalida, stantibus variis facti difficultati-
bus tunc propositis. Secundò quibus remedium agen-
dum esset, ut talis nullitas declarari posset. Tertiò
utrū interim, dum de electionis nullitate con-
tendebatur, Provincialis cogendus esset, ut ab offi-
cii sui exercitio desisteret; & utrū pendente dubio
& controversia super nullitate electionis, Religiosi
tenerentur obedire dicto Provinciali.

Ad primam quaestionem responsum fuit, suppo-
sita veritate eorum, quae in facto proposita sunt
electionem illam provincialis nullam esse, & invali-
dam. Primò quidem quia dictus Provincialis nullam
obtinuit suae electionis confirmationem; aut
illam obrinuit, prius se in exercitio sui muneris in-
gressus, quam confirmationem obtineret, ex quo reco-
gitus fuit incapax ad hujusmodi Dignitatis alle-
quationem, & possessionem ut probatur per tex-
tum expressum; in cap. avaritia 5. de electione, in 6.
in illis verbis: Omnes illos qui secus fecerint, quod
jure (si quod illis per electionem quaestum fuerit) de-
nunties eo ipso privatos. Quod etiam probatur in cap.
qualiter 17. eod. tit. in Decret. & tradit Lezana in
Summa quaest. regul. lib. 1. cap. 15. num. 36. † Electus
siquidem per electionem acquirit solum habitum,
per confirmationem vero actum & exercitium ad-
ministrationis: Gloss. in cap. quanto, distinct. 63. Abb.
in cap. nostri 3. de electione. Oldrad. cons. 146. num. 4.
Franc. in cap. quam sit, in verbo, Electus, de elect. in 6.
num. 1. † Et sic per electionem solum acquiritur
ius ad rem, ac verò per confirmationem acquiritur
ius in re: cap. ut quis duas, de elect. in 6. Rot. decis. 6.
eod. titulo, in novis. Vnde eodem modo in benefi-
ciis secularibus acquiritur solum ius ad rem: † &
ita beneficium tunc vacans, non vacat per obitum
electi, qui non habet ius in re; sed vacat ut prius.
Garc. de benefic. p. 4. c. 3. n. 3. & 6.

Quae cum ita se habeant secundum juris com-
munis dispositionem, multò magis locum habere
debent secundum regulas, & constitutiones dicti
Ordinis

Qu. & Res. benef. Pars III. Cap. CXXV. 11

Ordinis, quibus cavetur quod electus, quicumque ille sit præter Generalem Ministrum, nullam habet auctoritatem quousque fuerit confirmatus ab eo, qui præfuit electioni: & quæ confirmatio, & electionis acceptatio confectum & incontinenti fieri debuerat, nempe post decantatum *Te Deum laudamus*, ut adverte Mitand. in *manual. Prælator. Regularium*, part. 2. quæst. 16. artic. 3. conclus. 7. ¶ Cum itaque dictus Pater exercuerit Provincialis munus ante confirmationem, aut omnino sine confirmatione, dicitur intrusus, & inhabilis ad illud exercendum, ut ultra DD. omnes in dicto cap. *avaritia*, decisum est in Rota Romana decis. 141. n. 2. in fine, part. 2. recens.

7 Præterea dicta electio nulla erat propter inhabilitatem personæ ipsius in Provinciale electi, propter magnas & continuas infirmitates, quibus continuè derinebatur, propter quas munus sibi injunctum exercere non poterat, quia nequidē quartam provinciam patrem visitare poterat, quam tamen totam singulis annis secundum constitutiones dicti Ordinis accuratè visitare tenebatur. ¶ De jure autem electio nulla est, si fiat de tali persona, quæ muneris injuncto prælaturæ satisfacere non possit: Tambur. de jur. Abbat. lib. 1. disput. 5. quæstio 21. n. 44. ubi dicit talem sic valerudinarium teneri in conscientia muneris suo renuntiare, nec aliter absolvi posse: & ad hoc allegat Navarrum, Caietan. & alios, quibus annuunt constitutiones ejusdem Ordinis, quibus ordinatur, quod Ministri sint cum Fratribus in conventu, in Ecclesia, in mensa, & cibis, vestibus & lectis, & quamdiu fortes & sani fuerint, eisdem Fratribus se conforment, & vitam communem sequantur; si minus, officiis priventur. Si verò infirmitatis causa id agere non possunt, & infra quinque menses non fuerit spes roboris & firmæ valerudinis ad communem vitam sequendam, ab officio omnino arceantur. Quod fusiùs comprobatur Laurent. de Peyrin. tom. 2. de Prælat. q. 2. cap. 4. per totum.

8 Tertio dicta electio nulla erat, uti facta non servata forma constitutionum, & laudabilium consuetudinum dicti Ordinis, seu provincie, quibus cavetur quod electiones hujusmodi fiant à Præside, & discretis provincie, de corpore Capituli, cum uno Secretario & duobus testibus, & Disquisitores solent appellari: quæ lectio sine hujusmodi Disquisitoribus facta, nulla est: ut habetur in dictis constitutionibus, cap. 7. §. de elect. ut refert Mitand. in *manuali Prælator. Regularium*, part. 2. quæst. 16. art. 3. in §. conclusione.

9 Neque sufficeret consensus Disquisitorum, nisi præstitus fuisset capitulariter: quia omnia vota data extra Capitulum, pro nihilo habentur in materia electionis: ut docet Petrus de Bixio in *directorio elect. part. 3. cap. 7. num. 4.* ¶ Quod locum habet in quibuscumque actibus collegialiter explicandis, Burat. decis. 361. & ibi Additio n. 11. & 13.

10 Quarta nullitas consistit in eo quod supponitur, dictam electionem factam fuisse per subornationes, pices & clandestinas officiorum promissiones, factas illis, qui vocem in electione habere poterant: ex quibus non solum electio irritatur, sed etiam electus ad futura quæcumque officia inhabilis redditur, per *Decretum pro reformatione Regularium*, à Clemente VIII. summo Pontifice factum, & in Sacra Congregatione jussu sanctæ memoriæ Urbani VIII. approbatum, quod refert Lezana in *Sum. quæst. regular. lib. 1. c. 15. n. 24.*

Quinta proposita fuit nullitas, petita ex eo

quod Patres provincie ad dictam electionem vocati fuerunt, & in ea vocem habuerunt; quod tamen ex constitutione dicti summi Pontificis Urbani VIII. prohibitum erat: circa quam electionis nullitatem multa pro utraque parte allegabantur.

Et primò quidem supponebatur, verum esse, quod in hoc præclato Ordine constitutum erat, ut illi qui Patres Ordinis nuncupantur, iique qui Ministri Provincialis munus exercuerunt, si præsentis fuerint, vocem habeant in definitorio, in Capitulo provinciali, cui interesse possunt, si velint, & in omnibus cōgregationibus & definitoriis, etiam capitularibus, voce decisiva gaudeant in eadem provincia in qua Provincialis munere functi sunt, ut notat Mitand. in *manual. Prælator. Regular. p. 2. q. 17. art. 1. in secunda conclusione.*

Verum Summus Pontifex Gregorius XV. per suam constitutionem 41. quæ incipit *Pastoralis*, sub die 3. Februarii 1623. Fratribus prædictis quæcumque præcedentias, seu paternitates concessas præter constitutiones Ordinis Apostolica auctoritate firmatas revocavit, teste Barboſ. in *decis. Apost. collect. 386. n. 32.* & dictus Urbanus VIII. per suam constitutionem, anno 1639. & die 23. Julii editam, providendo super requisitionibus sibi factis ad instantiam Capituli generalis tunc proximè congregati, quod non obstantè dicta constitutione Gregorii XV. Patres provinciarum ad pristinum statum & potestatem restituerentur, seu verius super deliberatione in Definitorio generali facta statuit, ut duo tantum Patres provincie in Definitorio introducantur, juxta modum, & formam in illa constitutione contentam.

Supponebatur etiam, quod neutra constitutio, videlicet Urbani, aut Gregorii summorum Pontificum, in provinciis Gallie fuerat hæcenus publicata, aut usu recepta: immò illis non obstantibus continuè in Capitulis juxta antiquum morem Patres provincie intervenerunt; & quod plus est, Patres Galli in illo generali Capitulo, in quo deliberatio prædicta facta fuit, nec præsentis fuerant, nec interesse potuerant, ob factas sibi Regia auctoritate inhibitiones de interveniendo in dictis Capitulis: & ideo gesta in illis ipsos non afficere prætendebat, eaque de causa recurrere volebant ad summum Pontificem melius informandum, petita interim suspensione executionis prædictæ constitutionis, donec summus Pontifex auditis partibus suam intentionem declarasset: ¶ cum intentio Legislatoris ea sit, ut si justa causa proponatur, legis provisio careat executione, ex notatis per Dianam part. 2. tractat. 10. de legib. resol. 6. quia cum dictæ constitutiones nunquam fuerint usu receptæ in Gallia, immò illis non obstantibus Patres provincie, qui Capitulis interesse voluerunt, semper adstiterunt, & vocem habuerunt; ¶ sequitur, dictas constitutiones, quæ usu receptæ non fuerunt, non ligare: Navarr. consil. 1. de constit. à num. 13. ad 33. Sayr. in florib. decision. tit. 2. de constitutionib. decis. 10. & ideo non observantes legem, aut constitutionem motibus utentium non approbatam, non dicuntur illius transgressores: cap. in istis §. leges, & ibi Gloss. distinet. 4. ¶ Duo enim in legibus & constitutionibus considerantur, nempe institutio seu publicatio & receptio: instituuntur enim leges cum publicantur, seu promulgantur: firmantur verò, cum motibus utentium comprobantur, l. de quibus, §. in veterata ff. de legibus, ibi, nam cum ipsa leges nulla alia de causa nos teneant, quam quod judicio populi recepta sunt, Farinac. in fragm. in verbo lex, n. 1. parte 2. ¶ Aliud

12 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

- 17 † Aliud enim est legem non ligare, quia non publicata; aliud verò, quia non recepta. Et igitur quod ligaret non publicata, non tamen ligat si non sit recepta. Iason in l. si filius qui, num. 22. ff. de liber. & posthum. Oldrad. conf. 259. Impugnatur elect. n. 1. per sic. Secundo quia illud statutum, & num. 5. † Ad id ut non sit opus probare contrarium usum, quando lex non fuit usu recepta: quia quod nunquam viguit, non potest dici interruptum: Roland. conf. 8. n. 30. & 34. lib. 3. † Lex autem presumitur quod usu recepta non fuerit, quando non constat de initio receptionis: Menoch. lib. 2. presumpt. 2. num. 4.
- 20 Si igitur constitutio Gregoriana non fuit sortita effectum, † petinde est ac si facta non fuisset, quia non differunt inter se, actus nullus, & actus qui non habuit effectum, l. 4. §. condemnatum, & ibi DD. ff. de re iudicata, Surd. conf. 3. num. 30. & conf. 273. num. 25. & decis. 51. num. 22. † Nec est inconveniens, quod ratione diversarum personarum & diversarum regionum, aut etiam regnorum, quædam constitutiones Pontificiæ sint receptæ in uno loco, & non receptæ in alio, ut quotidiana docet experientia: & quod actus sit validus respectu quarundam personarum, & locorum, & invalidus respectu aliorum, ex notat. per Gabr. conf. 36. n. 45. lib. 1. Cyriac. controvers. 181. num. 46. Supposita autem inobservantia Gregorianæ constitutionis, sequitur quod constitutio Urbani fundata super ea non possit executioni demandari. † Quando enim secunda constitutio habet necessariam dependentiam à prima, si hæc non subsistat, non subsistit pariter & secunda, quia actus resultat ex alio principaliter contemplato, non est habendus in consideratione: l. 1. ff. de authorit. tutor. l. quoties 3. Cod. de iudic. l. 1. in principio, ff. si usus fructus petatur, Surd. dec. 118. num. 13. † Vbi quod actus tribuitur primæ causæ quando nihil operaretur sine prima: Bartol. in l. 1. num. 2. ff. de constit. princip. & semper causa originalis actus est attendenda, Burat. decis. 377. n. 5. Durand. decis. 275. num. 9. & actus secundus qui fit in executionem alterius, regulatur secundum actum illum antecedentem: Alexand. conf. 90. in fine, lib. 3. & conf. 156. lib. 6. Cravet. conf. 135. n. 13. Menoch. lib. 3. presumpt. 49. num. 9. quos citat & sequitur Durand. decis. 285. num. 48. Ergo sublata constitutione Gregorii ob non receptionem, sequitur sublata esse eadem ratione constitutionem Urbani factam in illius consequentiam.
- 24 Et prædicta multò magis procedunt, quia præmiū dictarum constitutionum (quod causam finalem denotat, ex Ludovif. decis. 532. num. 5.) non potuit unquam verificari in provinciis Galliæ, in quibus nunquam defuerunt Patres provinciarum, qui tamen defectus fuit causa finalis dictarum constitutionum: qua cessante, cessare etiam debet dispositio. † Præmissis accedi, quod acta illa capitularia super quibus nituntur dictæ constitutiones, non possunt afficere Religiosos Gallos, qui ex præcepto Regis prohibiti erant ad Capitulum illud accedere Tufch. in verbo, Citatio, conclus. 236. num. 6. Et præterea publicatio constitutionis Urbani commissa fuerat per Breve Ministro Vicario, & Commissario generalibus: † & tamen contra formam Brevis, absque illorum autoritate facta fuit, & sic non ligat tanquam facta à non habentibus potestatem. Bald. in cap. 3. de constit. num. 5. in fine, Roland. conf. 8. n. 27. lib. 3. Fatinac. in fragmentis, in verbo Constitutio, num. 650. Et generaliter intimatio, seu publicatio facta contra formam Brevis in forma commissaria concessi, non valet. Rot. decis. 261. num. 12. part. 7. recen.
- 25
- 26
- 27

tior. Et ideo ex prædictis fundamentis fuit aliis observatum in eodem Ordine, quod Patres provinciarum habuerunt in Gallia jus interveniendi in dictis Capitulis, prout in effectu interveniunt, non obstantibus dictis constitutionibus Pontificiis tunc nondum receptis. Et propterea fundamentum nullitatis electionis in hoc capite non potest aliquam habere certitudinem, nisi probetur summum Pontificem suam desuper intentionem declarasse, & etiam Patres provinciarum ab electionibus in Gallia tenuisse, prout mihi postea relatum fuit: hoc igitur pendet ex facto, sufficit igitur quod electio ex prædictis aliis rationibus nulla est, prout talis declarata fuit.

Ad secundam quæstionem, responsum fuir, currendum esse ad Summum Pontificem, ut ipsi placeat deputare Commissarium, & Sanctitati sue benevisum, qui facta Capituli, cujus consensus in electionibus intervenire solet, legitima congregatione, & auditis in ipsa Religiosorum quæstionibus, & probationibus summarie, simpliciter & de plano, ac more Religiosorum omnibus examinatis, ad novi provincialis electionem procedi faciat, prout sibi melius videbitur expedire. Neque obstat hoc casu consensus expressè vel tacite præstitus in personam dicti provincialis: quia dicta supplicatio non portigitur summo Pontifici nomine particularium Religiosorum, sed nomine totius provinciarum, † cui nullus particularium consensus, nullisque temporis lapsus præiudicare potuit: ut in istis terminis declarat Rot. Romana decis. 289. num. 71. & 75. part. 6. recensior. & num. 8. ubi quod electio potest impugnari homine Capituli, quando fuit facta contra dispositionem iuris, vel statutorum.

Ad ultimam quæstionem Respondetur, electionem Patrem Provinciale, interim dum de electionis nullitate contenditur, in officii sui exercitio, & administratione manutenendum esse. cap. in administrationibus 48. Sanæ, §. versio. interim. de elect. in 6. & ibi Glaf. & communiter DD. ubi dicitur quod electio, si fuerit facta à majori parte, & super ea oritur controversia, electus interim durante huius administrationis textus est in c. cum nobis 15. in fine, de elect. ibi: huius administrationem ei tam in spiritualibus, quam temporalibus, &c. Rot. decis. 319. num. 1. & 2. part. 7. cent. † Quod procedit non obstante allegata invasione dicti Provincialis, quia donec intrusio, vel nullitas fuerit declarata, interim possessor manutenendus est. Post. de manutent. observat. 42. n. 109.

Vnde sequitur quod dicti Religiosi teneant eodem Provinciali præstare obedientiam, donec electionis nullitas detecta fuerit, & declarata: ut bene explicat Sanch. in opere morali, tom. 2. lib. 6. c. 29. & 30. ita conclusum, &c.

CAPVT CXXVI.

De Canonicis per Episcopum excommunicato, utrum amittat sua beneficia, vel fructus, aut distributiones quotidianas, seu anniversaria, & alia emolumenta incerta, quæ dantur pro servitio personalibus excommunicatio fuerit iusta, vel iniusta, & utrum excommunicatus amittat ius optandi: Quid dicendum sit de eo qui est suspensus